Пролетарыі ўсіх краін, еднайцеся!

Комуністычная Партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і Мінскага Абкома КП(б)Б

№ 2 (6806) | 29 верасня 1940 г., нядзеля | ЦАНА 10 КАП.

СЁННЯ Ў НУМАРЫ:

На мінскай абласной канферэнцыі ЛКСМБ.
Чырвонасцяжны ансамбль чырвонаармейскай песні і пляскі Саюза ССР у Мінску.
ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЁ:
Н. Кумок — Як Барысаўскі гарком КП(б)Б кіруе прамысловасцю.
Прызыў у Чырвоную Армію і Ваенна-Марскі Флот.
Няўхільна выконваць Указы ад 26 чэрвеня і 10 ліпеня!
Г. Шэйнкер — Аб нямэтазгоднасці трэцяй змены.
К. Галецкі — Вынікі работы па-новаму.

АРТЫКУЛЫ:
Сесія Усесаюзнага інстытута эксперыментальнай медыцыны імені Горкага ў Мінску (гутарка з дырэктарам Беларускага інстытута фізіятэрапіі акадэмікам Д. А. Маркавым).
Б. Мешачок — Уборка кок-сагыза на тарфяных глебах.
Н. Гасман — Расплата (апавяданне).
С. Палеес — І. Е. Рэпін у Беларусі (да 10-годдзя з дня смерці І. Е. Рэпіна).
МАЛЕНЬКІ ФЕЛЬЕТОН. **С. Куняўскі** — Самаўпраўства і закон.

ЗА РУБЯЖОМ:
Заключэнне пакта паміж Германіяй, Італіяй і Японіяй.
Заява Рыбентропа.
Пагадненне паміж Германіяй і Фінляндыяй.
Зводка германскага камандавання.
Зводка італьянскага камандавання.
Баі над Англіяй.
Водгукі ў ЗША на заключэнне пакта трох дзяржаў.
Вайна ў Афрыцы.

Быстра і добраякасна завяршыць абмалот ураджаю!

На рэспубліка ў гэтым годзе атрымае багаты ўраджай зернавых. Уборка ўраджаю падыходзіць к канцу. Як відаць з апублікаванай учора ў нашай газеце зводкі, на 25 верасня абмалочана ...ых і яравых каласавых культур 78.9 ...ы 20 па 25 верасня абмалочана ...ых і яравых 91.435 гектараў (ланыя ...ных абласцях), што складае прыблізна ...5 проц., г. зн. ніжэй на 2,7 проц. у ...ванні з прайшоўшай пяцідзённай. У ...сці абсалютна нічым не апраўдвае ...ставанне па абмалоту.

...ія калгасы рэспублікі бліскуча ...ліся з абмалотам ураджаю. Закон...бмалот азімых і яравых каласавых ...скі, Кармянскі, Ельскі, Мазырскі, ...раўскі і Хойніцкі раёны.

...ь і слава гэтым перадавікам! Імі ...пачуцё найвялікшай алкаснасці ...партыяй і дзяржавай, перад усім ...за ўзорнае выкананне дзяржаўнага ...дання — завяршэнне абмалоту ва ...лены тэрмін.

...пушчальна адстае з абмалотам Віцебская область. Недаацэнка малацьбы ...рпа для кіраўнікоў віцебскіх аб...арганізацый. Яны, як відаць, ...чэ знаходзяцца ў палоне «мокнастрояў. «Дождзьк перашка— гэтай фразай прабуюць злоўжы-

...ным прыкладам у гэтых адносінах ...служыць Віцебскі, Сенненскі і ...кі раёны, якія за пяцідзённку, з ...25 верасня, абмалацілі не больш ...проц. азімых і яравых каласавых ...). Апрача гэтых адстаюць Сіроцін...гушэўскі, Асвейскі, Аршанскі раё... Віцебскай области пакуль што ня...днаго раёна, які-б закончыў абма...больш адной траці ўсяго ўраджаю ...Віцебскай области яшчэ не абмало-

...як відаць, не зразумелі, што га...ва ўборцы збожжа — гэта добра...ы абмалот. Калі скопанае збожжа ...час не будзе абмалочана, яно са...ь. Запягванне абмалоту, нежаланне ...зумець, што ўбраным можна лі...толькі збожжа абмалочанае і выве...такоў, — прыводзіць да вялікіх ...Больш таго, гэта затрымлівае вы...калгасамі і калгаснікамі сваіх ...ельстваў перад дзяржавай. Гэта ...паніжае даходы калгасаў і ...кіраў. Быстрэйшае завяршэнне ма... — зараз важнейшая задача. Трэ...пяць неадкладных меры, каб у са...кі час завяршыць абмалот.

...кладная задача ўсіх партыйных, со...зямельных органаў, МТС і калга...арсіраваць абмалот. Для гэтага трэ...насцю скарыстаць усе складаныя і ...малатарні з адпаведнымі прыстамі. Трэба таксама скарыстаць ...ны. У МТС і калгасах Асвейскага ...той-жа Віцебскай области, пра...ць малатарні. У калгасе «Свабо...харукаўскага сельсовета, малатар...навіцкай МТС працуюць з вялікімі ...мі. Непрадукцыйна і ў адну зме...туе малатарня ў калгасе імені ...Маркса, Кахапавіцкага сельсовета.

...рысенскім раёне ў барацьбе за ...пае завяршэнне малацьбы многія ...кі паказваюць сябе сапраўднымі ...ікамі. Камбайнер Дрысенскай МТС ...Сухаронак перавыканаў сваю пор...ва разы. Добра ідзе абмалот у ...х «Новая праца», імені Варашыла... і Калініна.

...не ўсюды партыйныя і совецкія ...ацыі ўзначальваюць вытворчы ...У Дрысенскім раёне яшчэ ў мно...гасах збожжа не абмалочана. Вось ...калгас «Маяк». Тут малатарні Бігосаўскай МТС прастайваюць з-за няспраўнасці трактара. Прастайваюць малатарні і ў калгасе імені Фрунзе.

Недапушчальна адстае з абмалотам і Магілеўская область. Тут яшчэ не абмалочана адна чацвертая частка ўраджаю. Адстаюць Магілеўскі, Круглянскі, Дрыбінскі, Клічаўскі, Мсціслаўскі раёны. Кіраўнікі партыйных, совецкіх і зямельных арганізацый Магілеўскай области, як відаць па ўсяму, не ўзялі абмалот — гэту важнейшую справу—пад сваё непасрэднае кіраўніцтва. Яны не хочуць зразумець, што трымаюць зараз сур'ёзны палітычны экзамен перад партыяй, перад усёй краінай, што зацяжка малацьбы тоіць у сабе вялікія страты збожжа.

У Бялыніцкім раёне ў цэлым радзе калгасаў Кулакоўскага і Кіраўскага сельсоветаў малатарні прастайваюць без справы. А збожжа ляжыць неабмалочанае. У значнай частцы раёнаў Магілеўскай области не арганізавана кругласутачная малацьба, не створаны пастаянныя брыгады па малацьбе. У Дрыбінскім раёне з наяўных 189 конных малатарань большасць не скарыстоўваецца. З 24 трактарных малатарань МТС на-халу толькі 14. Працуюць яны па 7—8 гадзін у суткі. Тое-ж самае можна сказаць аб Кіраўскім і Шклоўскім раёнах, якія асабліва адстаюць у малацьбе. Тут з-за бяздзейнасці дырэктараў МТС малатарні прастайваюць, кругласутачная малацьба не арганізавана.

Нельга супакайвацца кіраўнікам і Гомельскай области, дзе яшчэ не абмалочана каля 22 проц. ураджаю.

Абласныя і раённыя партыйныя, совецкія і зямельныя арганізацыі ўсю сваю ўвагу павінны накіраваць на хутчэйшае сканчэнне абмалоту. Трэба ўсе, да адной малатарні, складаныя і простыя, скарыстаць на малацьбе і забяспечыць іх кругласутачную работу.

Трэба там, дзе гэта яшчэ не зроблена, вылучыць пастаянныя брыгады калгаснікаў, замацаваць за імі неабходную колькасць коней, не адрываць гэтыя брыгады на іншыя віды работ да сканчэння малацьбы. Усе малатарні павінны працаваць на поўны ход і круглыя суткі!

Вялікае значэнне мае кантроль за якасцю абмалоту.

Асаблівая ўвага павінна быць ўдзелена машыністу малатарні—гэтай цэнтральнай фігуры на малацьбе. Старшыні калгасаў, дырэктары МТС павінны штодзённа кіраваць работай машыністаў, дапамагаць ім у арганізацыі кругласутачнай малацьбы. У барацьбе за выкананне норм, за налажванне большэвіцкага паралку на таках.

Кіраўнікі заходніх абласцей БССР павінны не толькі забяспечыць узорную малацьбу ў калгасах, але і вельмі моцна дапамагчы працоўным сялянам-аднаасобнікам у арганізацыі абмалоту. Малацьбе трэба кіраваць штодзённа. Дапамагаць, падказваць, вучыць на вопыце перадавікоў, ахваціць большэвіцкім уплывам кожную вёску—так павінны паступаць партыйныя і совецкія кіраўнікі раёнаў.

Важнай задачай з'яўляецца арганізацыя вывазкі зярна з такоў. Трэба цвёрда памятаць, што выкананне абавязацельстваў перад дзяржавай—першая запаведзь калгасаў.

Кіраўнікі партыйных, совецкіх і зямельных органаў абласцей і раёнаў, а таксама кіраўнікі МТС і калгасаў нясуць поўную адказнасць за своечасовы абмалот ураджаю. Задача заключаецца ў тым, каб ў самы бліжэйшы час поўнасцю завяршыць абмалот ураджаю азімых і яравых каласавых культур.

На Мінскай абласной канферэнцыі ЛКСМБ

Учора на II мінскай абласной канферэнцыі комсамола прадаўжаліся спрэчкі па справаздачнаму дакладу сакратара абкома ЛКСМБ тав. Кулікава. Дэлегаты канферэнцыі ў сваіх выступленнях на прыкладах дзейнасці многіх арганізацый паказалі, як комсамол змагаецца за выкананне партыйных дырэктыў. Значна ўзнялася авангардная роля комсамола на вытворчасці, павысіўся ўдзел комсамольскіх арганізацый ва ўсім гаспадарчым і палітычным жыцці нашай краіны.

Па 8 найбольш буйных прадпрыемствах Мінска з 1034 комсамольцаў 867 з'яўляюцца стаханаўцамі і ўдарнікамі. З кожным днём расце лік стаханаўцаў-многастаночнікаў сярод комсамольцаў. За мінулы год па 5 прадпрыемствах Мінска і 3 прадпрыемствах Барысава комсамольцамі ўнесена 103 рацыяналізатарскія прапановы, рэалізацыя якіх дала эканомію ў 472.289 рублёў.

Аб павышэнні авангардной ролі калгасных комсамольскіх арганізацый сведчыць той факт, што лік комсамольцаў—удзельнікаў Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўкі вырас з 27 у 1939 годзе да 147 у бягучым годзе. 500 комсамольцаў у области з'яўляюцца старшынямі і брыгадзірамі калгасаў.

Дэлегаты канферэнцыі зусім правільна падвергілі крытыцы справаздачны даклад тав. Кулікава. Дакладчык несамакрытычна падышоў да характарыстыкі дзейнасці абкома ЛКСМБ, недастаткова аналізіраваў работу асобных гаркомаў і райкомаў комсамола.

Многія комсамольскія арганізацыі дрэнна змагаюцца за рэалізацыю Указа Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР ад 26 чэрвеня. Як вынік гэтага, яшчэ ёсць выпадкі прагулаў сярод комсамольцаў.

З выключнай увагай дэлегаты канферэнцыі выслухалі прамову сакратара Мінскага абкома КП(б)Б тав. Матвеева. Тав. Матвееў падрабязна спыніўся на далейшых задачах комсамольскіх арганізацый па выкананню рашэнняў XVIII з'езда ВКП(б) і XI пленума ЦК ВЛКСМ.

Усяго ў спрэчках па справаздачнаму дакладу абкома ЛКСМБ выступіла 26 чалавек. Канферэнцыя прызнала практычную дзейнасць абласнога камітэта комсамола здавальняючай.

ЧЫРВОНАСЦЯЖНЫ АНСАМБЛЬ ЧЫРВОНААРМЕЙСКАЙ ПЕСНІ І ПЛЯСКІ САЮЗА ССР У МІНСКУ

Учора спецыяльным поездам прыбыў у Мінск у поўным саставе Чырвонасцяжны ансамбль чырвонаармейскай песні і пляскі Саюза ССР. Грамадскасць сталіцы БССР горача сустрэла дарагіх гасцей. На вакзале ім была наладжана цёплая сустрэча.

У гутарцы з нашым супрацоўнікам начальнік і мастацкі кіраўнік ансамбля народны артыст СССР—ордэнаносец праф. Александр Васільевіч Александраў паведаміў:

— Наш ансамбль прыехаў у Беларусь па асабістаму распараджэнню Наркома Абароны СССР, маршала Совецкага Саюза тав. Тімашэнка для абслугоўвання часцей Заходняй Асобай Ваеннай Акругі.

Ансамбль прыбыў у поўным саставе. Усе 220 удзельнікаў гараць жаданнем як мага лепш абслужыць канцэртамі байцоў, каманцыраў і палітработнікаў Заходняй Асобай Ваеннай Акругі. Сярод удзельнікаў ужо вядомыя працоўным Мінска салістывакалісты ордэнаносцы Ю. Г. Лаут, В. К. Папкоў, а таксама П. А. Цвёрдахлебаў, В. І. Нікіцін, І. Ф. Кузняцоў, В. П. Лягін, заслужаны артыст РСФСР Н. М. Пашуцін. У саставе танцавальнай групы, кіруемай заслужаным артыстам РСФСР Г. І. Сямёнавым, заслужаныя артысты РСФСР В. Д. Максімаў, М. П. Паляжаеў, танцоры І. П. Гурэпка, А. Ф. Пячэрскі і інш.

За чатыры дні прабывання ў Мінску ансамбль дасць 6 канцэртаў. Алзін з іх адбудзецца 30 верасня ў Дзяржаўным ордэна Леніна вялікім тэатры оперы і балета для працоўных сталіцы. Затым ансамбль выедзе ў заходнія области БССР для абслугоўвання часцей Заходняй Асобай Ваеннай Акругі і працоўных найбольш буйных гарадоў — Беластока, Баранавіч, Брэста і інш. Усяго ансамблем будзе дадзена каля 30 канцэртаў. Пасля БССР ансамбль выедзе па гастролі ў заходнія области Украіны.

Прафесар А. В. Александраў прасіў ад імені ўсяго калектыва ансамбля перадаць праз газету «Звязда» гарачае прывітанне працоўным ордэнаноснай БССР.

Гастролі Смаленскага ансамбля рускай песні і пляскі ў БССР

Па запрашэнню Белдзяржэстрады ў гарадах БССР будзе гастраліраваць Смаленскі дзяржаўны ансамбль рускай песні і пляскі.

На працягу месяца ансамбль дасць канцэрты ў Мінску, Гомелі, Магілеве, Віцебску і радзе іншых гарадоў.

У рэпертуары ансамбля — лепшыя творы совецкіх кампазітараў, кампазітараў-класікаў, песні народаў СССР, рускія, беларускія і украінскія народныя танцы.

Гастролі ансамбля пачнуцца 5 кастрычніка ў Оршы.

(БЕЛТА).

Першыя цэнтнеры валакна дзяржаве

БРАГІН. (**По тэлефону**). Разам з заканчэннем усіх сельскагаспадарчых работ перадавыя калгасы раёна пачалі масавую здачу дзяржаве закантрактаванай сельскагаспадарчай прадукцыі. 21 калгас поўнасцю разлічыўся з дзяржавай па ільнасемю, пачалася здача ільновалакна.

З перадавых калгасаў на ільняныя склады паступілі першыя 1123 кілограмы ільновалакна. Поўнасцю разлічыўся з дзяржавай па ільновалакну калгас «Будаўнік соцыялізма», Малажынскага сельсовета. Пры плане ў 350 кілограмаў калгас здаў дзяржаве 359 кілограмаў высокаякаснага ільновалакна.

На 65 проц. выканаў план здачы ільновалакна калгас «Дняпровец № 1», Малейкаўскага сельсовета. Поўнасцю разлічыўся з дзяржавай па валакну пянькі калгас імені Молатава, Выгрэбна-Слабодскага сельсовета. Здана 500 кілограмаў добраякаснай пянькі.

Х. ГЛІКІН.
А. КАЦУБА.

ТЭЛЕГРАМЫ

Зводка германскага камандавання

БЕРЛІН, 28 верасня. (ТАСС). Германскае камандаванне паведамляе, што ўчора германская авіяцыя прадаўжала вялікія налёты, галоўным чынам, на ваенныя лагеры, партовыя пабудовы, докі, заводы, электрычныя станцыі Лондана і Брыстоля ў Паўднёвай Англіі.

Прайшоўшай ноччу некалькі англійскіх самалётаў скінулі, не нанёсшыя страты, бомбы ў раёне заходняй граніцы Германіі.

Учора днём збіт 101 англійскі самалёт, 38 германскіх самалётаў не вярнуліся.

Зводка італьянскага камандавання

РЫМ, 28 верасня. (ТАСС). Як перадае агенцтва Стэфані, у зводцы італьянскага камандавання паведамляецца, што італьянскія самалёты зрабілі налёт на аэрадромы ў Мікаба і Хальфар на Мальце. Два непрыяцельскія самалёты, як відаць, збіты.

У Паўночнай Афрыцы англійская авіяцыя зрабіла налёты на Гари эль Грэйн і Джарабуб (Лівія). Забіта два і ранена пяць чалавек. Збіты два непрыяцельскія самалёты.

Ва Усходняй Афрыцы англійскія моталізаваныя атрады беспаспяхова прабавалі напасці на зону Касала. На востраве Лампедуза разбіўся англійскі самалёт, экіпаж узят у палон.

Баі над Англіяй

ЛОНДАН, 28 верасня. (ТАСС). Афіцыяльна паведамляецца, што ўчора днём адбіта на поўдні Англіі некалькі атак германскіх самалётаў. Германская авіяцыя з раніцы два разы прабавала зрабіць налёт на Лондан, а трэці раз пасля поўдня. Некалькі бомб скінута на цэнтральную частку горада, многа бомб скінута на паўднёвыя і паўднёва-заходнія раёны, у выніку нанесены страты будынкам. На поўдні Лондана пашкоджана прамысловае прадпрыемства, ёсць забітыя і раненыя. Пазней, днём германскія самалёты паявіліся над паўднёва-ўсходнім узбярэжжам Англіі, але толькі некалькім з іх удалося дасягнуць Лондана. Учора знішчана 98 германскіх самалётаў, англійская авіяцыя страціла 25 знішчальнікаў, 10 лётчыкаў выратаваліся.

Дзеянні англійскай авіяцыі

ЛОНДАН, 28 верасня. (ТАСС). Афіцыяльна паведамляецца, што ў ноч на 27 верасня англійская авіяцыя зрабіла налёты на парты Ла-Манша, у тым ліку па Остэндзе, Кале, Булонь і Гаўр, нанесшы сур'ёзныя разбурэнні. Бамбардыроўцы падверглися Кіль і іншыя ваенныя аб'екты ў Паўночна-Заходняй Германіі.

Вынікі бамбардыроўкі Дакара

НЬЮ-ЙОРК, 28 верасня. (ТАСС). Газета «Нью-Йорк таймс» піша, што ў выніку англійскай бамбардыроўкі Дакара, там налічваецца звыш адной тысячы забітых і раненых. Буйныя разбурэнні нанесены арсеналу, парту і жылым раёнам горада. Мяркуюць, што агульная сума страт складае звыш 20 мільёнаў франкаў.

Страты авіяцыі

ЛОНДАН, 28 верасня. (ТАСС). Агенцтва Рэйтэр афіцыяльна паведамляе, што ўчора над Англіяй збіта 122 германскія самалёты. Англійская авіяцыя страціла 31 знішчальнік, чатырнаццаць лётчыкаў выратаваліся.

Водгукі ў ЗША на заключэнне пакта трох дзяржаў

НЬЮ-ЙОРК, 28 верасня. (ТАСС). Каментыруючы слабую актыўнасць на біржы 26 верасня і нязначнае падзенне акцый, «Нью-Йорк таймс» піша, што асцярожнасць біржавых кругоў звязана з тым, што «ход падзей немагчыма прадказаць, у выніку новых абвастрэнняў на Далёкім Усходзе». Газета піша: «Уол Стрыт чакае значнага расшырэння вайны, асабліва з прычыны чакаемага больш актыўнага ўдзелу Японіі ў ажыццяўленні праграмы Германіі і Італіі. У фінансавых колах лічаць, што ўведзенае Рузвельтам эмбарго на вываз металічнага лому з'яўляецца моцнай зброяй супроць японскіх дзеянняў на Далёкім Усходзе. У дзелавых колах ЗША чакаюць, што япона-германа-італьянскі саюз, як відаць, узмоцніць магчымасць далейшага ўцягнення ЗША ў вайну».

Заява Хэла

НЬЮ-ЙОРК, 28 верасня. (ТАСС). Як перадае агенцтва Асошыэйтэд Прэс, каментыруючы заключэнне япона-італа-германскага пакта, дзяржаўны сакратар ЗША Хэл заявіў: «Саюз, які заключан паміж Японіяй, Італіяй і Германіяй, з пункту гледжання ўрада ЗША не змяняе рэзка становішча, якое існавала ўжо на працягу некалькіх год. Пагадненне толькі робіць больш ясным для ўсіх тыя адносіны, якія па працягу доўгага часу ў сапраўднасці існавалі і на якія амерыканскі ўрад не раз звяртаў увагу. Тое, што такое пагадненне знаходзілася ў стадыі заключэння, было вядома на працягу некаторага часу, і гэты факт быў поўнасцю прынят пад увагу ўрадам ЗША пры вызначэнні яго палітыкі».

Вайна ў Афрыцы

ЛОНДАН, 28 верасня. (ТАСС). Агенцтва Рэйтэр перадае паведамленне з Каіра, у якім гаворыцца, што англійская авіяцыя зрабіла два налёты на скапленні непрыяцельскіх войск у раёне Солума. Бамбардыраваны стаянка самалётаў і ваенны лагер.

Паўднёва-афрыканская авіяцыя зрабіла 25 верасня паспяховы налёт на Маджы (Абісінія). Бомбы скінуты на ваенныя пабудовы і зарадромы, успыхнуў вялікі пажар.

Англійскія бамбардыроўшчыкі зрабілі налёт на Асаб (Эрытрэя).

Высокі ўраджай зернавых у соўгасах рэспублікі

...гасы рэспублікі сёлета раней і ...мінулага года справіліся з уборкай ...ю зернавых культур. Большасць ...ўгаў закончыла ўжо абмалот. Ураджай ...ны, асабліва на балотных глебах. ...«Вароніна» з плошчы 156,5 гек...няў па 29,1 цэнтнера зярна з гек...соўгас «10-годдзе БССР» з плошчы ...ектараў — па 28,3 цнт., соўгас ...аль» (Стрэшына) — па 25,6 цнт. Ураджай проса ў соўгасе «Ведрыч» ...евічы) складае 40 цэнтнераў з гек...

...рыя ўраджаі зернавых знялі соўга... мінеральных глебах. Соўгас «Ста...арысаў» з 97,4 гектара зняў па ...цэнтнера зярна з гектара, соўгас «Межэва» (Орша) з 279,9 гектара — па 15 цэнтнераў з гектара. Соўгас «Зарэчча» (Смалявічы) на пясчанай глебе больш 5 — 6 цэнтнераў зярна з гектара ніколі не знімаў. Сёлета, прымяніўшы торф і іншыя ўгнаенні, соўгас дабіўся ўраджаю зернавых у сярэднім па 10,5 цэнтнера з гектара.

Высокі ўраджай зернавых знялі і соўгасы заходніх абласцей. Соўгас «Каралічы», Баранавіцкай области, з плошчы 268 гектараў зняў па 16,1 цнт. зярна з гектара, соўгас «Станіслава», Беластоцкай области, — па 15,9 цнт.

Усе 77 соўгасаў рэспублікі своечасова, на добра апрацаваных глебах і сартавым насеннем правялі азімую сяўбу.

Вялікі ўраджай бульбы

...ОСТ. Калгасы области ўбіраюць вялікі ...ай бульбы. У калгасе імені Сталіна, ...нскага раёна, кожны гектар у ся... дае 200 цэнтнераў бульбы. Калгас ...шэвік» з кожнага гектара атрымліва... 148 цнт. Згодна папярэднему ...ку, калгаснікі атрымліваюць па пра...ць па 32 кілограмы бульбы.

Адначасова з уборкай паспяхова праходзяць і бульбапастаўкі дзяржаве. Калгас імені Сталіна, Жабінкаўскага раёна, здаў на прыёмачны пункт 31 тону, калгас імені Варашылава — 40 тон высокаякаснай бульбы. Абодва калгасы поўнасцю разлічыліся з дзяржавай.

(БЕЛТА).

Да адкрыцця XIV з'езда ЛКСМ Беларусі

...ЦК ЛКСМ Беларусі паведамляе дэлегатаў XIV з'езда, што адкрыццё з'езда адбудзе...ца 5 кастрычніка, у 12 гадзін дня, у вялікай зале Дома партпросвету.

Выдача пасведчанняў дэлегатам XIV з'езда ЛКСМ Беларусі праводзіцца ў па...ванні Дома партпросвету (вуліца Карла Маркса, 31, 3 паверх, пакой № 45) з 3 — 4 кастрычніка ўключна, штодзённа з 9 гадзін да 24 гадзін, 5 кастрычніка — ...да 10 гадзін раніцы.

ЦК ЛКСМБ.

Па Совецкай краіне

«ЕЎГЕНІЙ ОНЕГІН» НА КІРГІЗСКАЙ МОВЕ

ФРУНЗЕ. У Кіргізкім музыкальным тэатры операй «Айчурэк» адкрыўся зімовы сезон. У рэпертуар уключаны новыя оперы: «Фрунзе» і «Токтагул». Рэпетыруецца «Еўгеній Онегін» на кіргізкай мове. Буйнай культурнай падзеяй у жыцці рэспублікі з'яўляецца стварэнне першага нацыянальнага балета. Напісан ён па матывах народнай легенды: «Аб нявольніцы бая прыгажуні Анар».

(ТАСС).

СЛЯПЫМ ЗВЕРНУТ ЗРОК

ОДЭСА. Ва украінскім інстытуце эксперыментальнай афтальмалогіі зроблена тысяча аперацый па перасадцы рагавіцы па метаду акадэміка Філатава. 27 год назад у Баку, у выніку няшчаснага выпадку, аслеп Ахмедаў. Акадэмік Філатаў перасадзіў хвораму трупную рагавіцу і звярнуў зрок. Звернут зрок 64-гадоваму калгаснику з Ульянаўска Юдзіну і іншым.

(ТАСС).

ТРОХСОТГОДДЗЕ ГУР'ЕВА

ГУР'ЕЎ. У бягучым годзе Гур'еву спаўняецца 300 год. Тры стагоддзі назад рыбапрамыслоўца Гурый заклаў на беразе Урала драўлянае пасяленне. Паступова пасёлак ператварыўся ў невялікі гарадок. Быстры рост Гур'ева пачаўся пасля Кастрычніцкай соцыялістычнай рэволюцыі. Зараз гэта цэнтр Гур'еўскай области — горад нафты, вугалю і рыбы. Пабудаваны рыбаканцэрвны і механічны заводы, электрастанцыя, упарадкаваныя жылыя дамы. Бурна развіваецца нафтавая прамысловасць. Чыгунка звязала горад з цэнтрам краіны.

(ТАСС).

ПАДРЫХТОЎКА ДНА БУДУЧАГА «РЫБІНСКАГА МОРА»

РЫБІНСК. (ТАСС). Пасля сканчэння будаўніцтва гідравузлоў ля Рыбінскай плаціны, на Волзе ствараецца велізарнае водасховішча — Рыбінскае мора. Пад вадой акажацца тэрыторыя раду раёнаў Яраслаўскай, Калінінскай і Валагодскай абласцей, плошчай у 4.750 квадратных кілометраў.

На дне будучага мора к пачатку пабудовы гідравузлоў знаходзілася 723 населеных пункты, 258 прадпрыемстваў мясцовай прамысловасці і некалькі заводаў рэспубліканскага і саюзнага значэння. Амаль усё гэта перанесена ў незатапляемую зону. Узніклі новыя пасёлкі. Будуюцца школы, больніцы, дзіцячыя сады і іншыя культурна-бытавыя ўстановы. У Нова-Лосеўскім пасёлку рассялілася каля 15 тыс. былых жыхароў горада Малогі.

Вясной будучага года вада пачне запаўняць тэрыторыю Рыбінскага мора.

У Літоўскай ССР пачалося размеркаванне былой памешчыцкай зямлі паміж беззямельнымі і малазямельнымі сялянамі. **На здымку:** сяляне-беднякі вёскі Білішкі (Румшышкаўскай воласці, Каунаскага павета) А. М. Пашкевічус і яе сын З. А. Пашкевічус (другі злева) атрымліваюць зямлю ў маёнтку, які належаў памешчыку Мустэйкіс.

Фото Д. Чэрнова. (Фото ТАСС).

XII ШАХМАТНЫ ЧЭМПІЯНАТ СССР

Учора на турніры даігрываліся адкладзеныя партыі, прычым, даігрыванне гэтае прынесла рад нечаканасцей. Галоўная з іх — пройгрыш Керэса Бандарэўскаму. Партыя гэтая была адкладзена ў роўнай пазіцыі, але гросмейстар пратэрмінаваў час, за што яму і было залічана паражэнне. Бандарэўскі апрача гэтага вельмі энергічна правёў сканчэнне партыі супроць Котава і дабіўся другой перамогі. Быстра выйграў у Котава Смыслоў. Менш удала даігрываў трэці лідэр — Лелієнталь, які не змог рэалізаваць сваю перавагу ў партыі з Герстэнфельдам і вымушан быў задаволіцца нічыёй.

Вельмі ўдала даігрываў Дубінін, атрымаўшы перамогу над Рагозіным і Макагонавым. Батвінік праіграў Мікенасу. Левенфіш і Макагонаў сыгралі ўнічыю. Верасаў згадзіўся на нічыю ў партыі з Канстанцінопальскім і атрымаў перамогу над Петровым, які здаў партыю не ўзнаўляючы ігры.

Такім чынам, пасля 17 тураў упераадзе...казаўся Бандарэўскі — 12½ ачка, за ім Смыслоў—12, Лілієнталь — 11 (пры адной адкладзенай партыі), Балеслаўскі—11, Керэс і Макагонаў — па 10, Дубінін — 9½, Верасаў — 9. Батвінік ма... 8½ пры двух адкладзеных партыях. Далей ідуць Лісіцын, Петроў і Рагозін — па 8, Стольберг — 7½ і іншыя.

Сёння на турніры выхадны дзень. Заўтра іграецца восемнаццаты (прадапошні) тур. Іграюць Лілієнталь з Рудакоўскім, Бандарэўскі з Герстэнфельдам, Смыслоў з Канстанцінопальскім, Дубінін з Керэсам, Петроў з Макагонавым, Стольберг з Верасавым і Лісіцын з Батвінікам.

Партыйнае жыццё

ЯК БАРЫСАЎСКІ ГАРКОМ КП(б)Б КІРУЕ ПРАМЫСЛОВАСЦЮ

Прамысловасць горада Барысава мае ўсе падставы стаць перадавой у рэспубліцы. Фабрыкі і заводы абсталяваны па апошняму слову тэхнікі. Ёсць выдатныя, вышэйшя за апошнія годы кадры.

Але ўсё-ж прадпрыемствы горада яшчэ не спраўляюцца з пастаўленымі перад імі задачамі.

Як паказала праверка, зробленая Мінскім абкомам КП(б)Б, гэта аб'ясняецца тым, што Барысаўскі гарком партыі і большасць пярвічных партарганізацый горада не зрабілі практычных вывадаў з рашэнняў Ліпеньскага пленума ЦК ВКП(б), недаацанілі ўсёй палітычнай важнасці Указа Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР ад 26 чэрвеня і не дабіліся ліквідацыі буйнейшых недахопаў у рабоце прамысловасці.

Гарком КП(б)Б толькі 29 жніўня заслухаў даклады дырэктараў завода імені Молатава, фабрыкі імені Кірава і аўтабазы аб перабудове работы па-новаму. Фактычна далей гэтага гарком не пайшоў, палічыўшы, відаць, што праведзеныя раней мітынгі і нарады вычэрпваюць ролю гаркома ў ажыццяўленні Указа.

На такі-ж шлях сталі і асобныя пярвічныя партарганізацыі.

На фанерным заводзе № 25 партарганізацыя, заслухаўшы даклад аб выкананні Указа, абмежавалася такой пастановай: «Партыйнаму камітэту з дапамогай агітатараў давесці пастанову нашай партыі і ўрада да кожнага рабочага».

10 жніўня 1940 года на сходзе партыйнай арганізацыі, на якім прысутнічалі комсамольцы шклозавода, быў заслуханы даклад дырэктара завода т. Шульгіна аб рамонце завода і аб выніках барацьбы з нарушэннямі працоўнай дысцыпліны. Гэты сход быў праведзен без усякай падрыхтоўкі і прайшоў на нізкім ідэйна-палітычным узроўні. З прысутных 32 комуністаў і 50 комсамольцаў выступіла 3 чалавекі. Дарэчы, наогул сумяшчэнне такіх двух пытанняў з'яўляецца няправільным. Гаркомжа прайшоў міма гэтага і не паправіў партарганізацыю.

Абмеркаванне рашэння Ліпеньскага пленума ЦК ВКП(б) праведзена на куставых сходах пярвічных партарганізацый. Партарганізацыя фабрыкі імені Кірава правяла сход сумесна з партарганізацыяй фанернага завода № 25, завода імені Молатава, арцелі «1 мая» і інш.

Такое абмеркаванне рашэнняў Пленума не дала магчымасці партарганізацыям ускрыць недахопы ў рабоце кожнага прадпрыемства паасобку. Гарком фармальна падышоў да гэтага важнейшага пытання.

Нядзіўна, што Указ Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР ад 26 чэрвеня ажыццяўляецца ў Барысаве вельмі нездавальняюча. У ліпені месяцы на прадпрыемствах і ва ўстановах горада было 168 прагулаў і самавольных пакіданняў работы, у жніўні — 364 і за два тыдні верасня—150.

Калі ў першым паўгоддзі план выпуску валавой прадукцыі ўсімі прадпрыемствамі горада выкананы на 94,9 проц., то ў ліпені і жніўні ён выкананы на 93,4 проц.

Па раду прадпрыемстваў замест росту прадукцыйнасці працы ёсць рэзкае зніжэнне. Гэта відаць з наступных даных:

На заводзе імені Молатава прадукцыйнасць працы на аднаго рабочага складала ў чэрвені 111,5 проц. плана, ліпені — 64,0 проц., у жніўні — 58,3 проц., на фанерным заводзе № 21 адпаведна 96,3 проц., 79,3 проц., 58,7 проц., на скурзаводзе 138,1 проц., 79,3 проц., 58,7 проц.

У гэтым перш за ўсё вінаваты дырэктары прадпрыемстваў, якія доўгі час «прыстасоўваліся» да выпуску добраякаснай прадукцыі.

На пытанне—чаму ў вас такое рэзкае зніжэнне прадукцыйнасці працы? — дырэктар завода імені Молатава т. Раманоўскі прама заявіў: «Зніжэнне прадукцыйнасці працы аб'ясняецца тым, што завод прыступіў да выпуску добраякаснай прадукцыі».

Такая шкодная думка не атрымала рашучага адпору з боку пярвічнай партарганізацыі і гаркома.

Большасць пярвічных партарганізацый слаба ажыццяўляюць партыйны кантроль дзейнасці адміністрацыі.

Гарком КП(б)Б заслухоўвае даклады кіраўнікоў заводаў і сакратароў пярвічных партарганізацый аб стане работы прадпрыемстваў і аб ажыццяўленні парткантроля чыста фармальна, без глыбокай папярэдняй праверкі становішча на прадпрыемствах.

Праверка выканання прынятых рашэнняў у большасці не праводзіцца. Устаноўлены факты, калі рашэнні, прынятыя гаркомам КП(б)Б, не пасылаліся нават пярвічным партарганізацыям.

У чэрвені месяцы гарком КП(б)Б слухаў даклад сакратара партарганізацыі завода імені Молатава т. Левіна аб ажыццяўленні кантроля дзейнасці адміністрацыі, а рашэнне да гэтага часу не накіравана пярвічнай партарганізацыі.

Гэтае рашэнне, зразумела, не выканана. Становішча на заводзе не змянілася. Вытворчы план за ліпень выкананы усяго на 74,3 проц., а за жнівень на 65,6 проц.

25 студзеня гарком КП(б)Б пры разглядзе пытання аб выніках работы прамысловасці за 1939 год абавязаў усе пярвічныя партарганізацыі ўзмацніць кантроль над дзейнасцю адміністрацыі і абмеркаваць на партсходах вынікі работы прадпрыемстваў за 1939 год і задачы на 1940 г.

Аднак значная колькасць пярвічных партарганізацый не выканалі гэтае рашэнне.

Аб тым, як гарком цікавіўся пытаннямі работы прамысловасці, гавораць і наступныя факты. 14 красавіка г. г. бюро Мінскага абкома КП(б)Б слухала даклад аб рабоце барысаўскага шклозавода імені Дзержынскага. Бюро ўказала сакратару Барысаўскага гаркома КП(б)Б тав. Левіну на тое, што, атрымаўшы сігналы аб дрэнная рабоце шклозавода, гарком не прыняў неабходных мер, не аказаў дастатковай дапамогі пярвічнай партарганізацыі завода.

У сувязі з гэтым бюро абкома абавязала гарком КП(б)Б азнаёміць комуністаў шклозавода імені Дзержынскага з прынятым абкомам рашэннем, праверыць праз месяц яго выкананне і вынікі заслухаць на пасяджэнні бюро гаркома. Гарком партыі толькі 4 верасня вылучыў камісію для праверкі выканання рашэння бюро абкома КП(б)Б і 7 верасня заслухаў даклад дырэктара завода і сакратара партарганізацыі. Такім чынам, замест устаноўленага месячнага тэрміну гарком зацягнуў гэтую справу на 4 месяцы.

Сацыялістычнае спаборніцтва і стахановскі рух на многіх прадпрыемствах горада Барысава з'яўляюцца закінутым участкам работы.

На фанерным заводзе № 25 (дырэктар т. Краснажонаў) колькасць стаханаўцаў у адносінах да агульнай колькасці рабочых складае 37 проц., на лесакамбінату «Комінтэрн» (дырэктар т. Розенблюм) — 36 проц.

На шклозаводзе імені Дзержынскага паміж брыгадамі заключаны сацыялістычныя дагаворы, але форма іх стандартная, не ўказаны тэрміны. Ніхто не правярае іх выкананне. На прадпрыемствах няма сапраўднай барацьбы за зніжэнне сабекошту прадукцыі. На фанерным заводзе № 25 за 7 месяцаў г. г. сабекошт перавышан супроць плана на 323 тыс. руб., на фанерным заводзе № 21 толькі за адзін ліпень перавышэнне сабекошту выражаецца ў суме 47.300 руб., па фабрыцы імені Кірава за першае паўгоддзе 1940 г.—у 280 тыс. руб.

Пасля Указа Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР ад 10 ліпеня 1940 г. прадпрыемствы некалькі палепшылі якасць выпускаемай прадукцыі. Аднак да гэтага часу дапускаецца вялікая колькасць унутрызаводскага брака. На хлебакамбінаце за тры месяцы (чэрвень, ліпень жнівень) забракавана 21.461 кгр. хлеба, а на хлебазаводзе за жнівень месяц вытворчы брак складае 6.281 кгр.

Гарком партыі павінен зрабіць з усяго гэтага адпаведныя вывады і рашуча палепшыць кіраўніцтва прамысловасцю.

Н. КУМОК.
Інструктар Мінскага абкома КП(б)Б.

У Н-скую часць Заходняй Асобай Ваеннай Акругі прыбыла новае папаўненне. З першых-жа дзён маладыя байцы ўпорна ўзяліся за вучобу. На здымку: памочнік камандзіра ўзвода В. С. Занегін (злева) аб'ясняе байцам будову ручнога кулямёта.
(Фотахроніка БЕЛТА).

ПРЫЗЫЎ У ЧЫРВОНУЮ АРМІЮ І ВАЕННА-МАРСКІ ФЛОТ

ГОРДАСЦЬ НОВЫХ СОВЕЦКІХ ГРАМАДЗЯН

З выключным уздымам праходзіць прызыў у рады Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі і ў Ваенна-Марскі Флот у заходніх абласцях Беларускай ССР. Маладыя совецкія грамадзяне з вялікай гордасцю прымаюць на сябе пачотнае званне воінаў вялікай арміі Совецкай краіны. Іх пачуцці, іх мыслі, іх радасці зусім зразумелы. Яшчэ год назад, калі бяздарны польскі ўрад прызываў юнакоў у армію, кожны з іх задаваў сабе пытанне: за каго пайду ваяваць? Каму буду служыць? У ненавісную армію, якая абараняла інтарэсы паменшчыкаў і капіталістаў, ішлі з плачам, са слязмі.

А цяпер тысячы маладых людзей прыходзяць па прызыўныя пункты з адной просьбай, адным жаданнем:

— Хачу быць воінам Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі.

Бо гэта іх родная армія—абаронца любімай сацыялістычнай радзімы, шчасця і радасці многамільённага совецкага народа.

На старонках абласных і раённых газет заходніх абласцей расказваецца, з якім уздымам праходзіць прызыў у гарадах і сёлах.

Прызыўнік П. Д. Гураўцоў піша ў брэсцкай газеце «Зара»: «Я толькі што прайшоў прызыўную камісію, якая залічыла мяне ў Ваенна-Марскі Флот. Дня прызыва я чакаў як вялікага свята. Для нас, моладзі заходніх абласцей, гэта самая незабыўная дата ў жыцці. Мы пасля вызвалення з панскай кабалы атрымалі права служыць у сваёй любімай і роднай Чырвонай Арміі.

У нашым доме будзе сёння вялікая радасць, калі я прыняту вестку аб залічэнні мяне ў Ваенна-Марскі Флот».

«Ля стала камісіі,—піша беластоцкая газета «Вольная праца»,—прызыўнік, рабочы 13-га тэкстыльнага камбіната Абрам Лабзоўскі. Кароткі жыццёвы шлях юнака ў былой Польшчы быў напоўнен здзекамі. Абрам прагна жадаў вучыцца, але для гэтага патрэбны былі грошы. 14-гадовым хлопчыкам ён паступіў на фабрыку і працаваў па 14—15 гадзін у суткі.

З нецярпеннем Абрам Лабзоўскі чакаў дня прызыва ў Чырвоную Армію.

І вось ён залічан у артылерыю, ён абяцае з чэсцю апраўдаць высокае давер'е совецкага народа».

Прызыў у Чырвоную Армію — вялікая радасць не толькі для маладых людзей, але і для іх бацькоў. Селянін вёскі Сарокі, Вавуліцкага сельсовета, піша ў Драгічанскую газету «Чырвоная зара»:

«Я прызываўся ў салдаты ў 1917 годзе яшчэ ў царскую армію. Плакаў я, плакалі мае бацькі, сваякі. Дні прызыва былі цёмныя дні слёз і гора.

А сёння, калі прызываецца мой сын, я рад і задаволен. Мой сын будзе служыць народу, ахоўваць радзіму ад ворагаў. Дзень прызыва сына—гэта маё і яго свята».

«Калі майго старэйшага брата,—расказвае прызыўнік тав. Залішэнскі ў гродзенскай газеце «Свабодная Беларусь»,—прызывалі ў польскую армію, то ўся сям'я галасіла, як па пакойніку. Прызыў ў рады Чырвонай Арміі з'яўляецца святам не толькі для мяне, але і для маіх бацькоў. Бацька даў мне наказ, каб я быў дастойным воінам Чырвонай Арміі. Яго наказ я выканаю з чэсцю».

З вялікім патрыятычным пачуццём свабодная, шчаслівая моладзь заходніх абласцей БССР уступае ў баявыя рады Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі.

Прызыўнікі—стаханаўцы калгасных палёў

ГЛУСК. (Па тэлефону). Перад прызыўной камісіяй штодзённа праходзяць фізічна моцныя, смелыя, культурныя юнакі. З радасцю і гордасцю яны прымаюць на сябе званне байцоў РСЧА. 56 проц. прызыўнікоў — члены ленінска-сталінскага комсамола. Амаль усе прызываемыя з'яўляюцца членамі Асоавіяхіма і здалі нормы на абаронныя значкі. На значок «Варашылаўскі стралок» здалі норму 69,8 проц. прызыўнікоў, ПХА 1-й ступені — 96 проц., ГПА — 80 проц., ГСА 1-й ступені — 93 проц. і 2-й ступені—16 проц.

З гордым сазнаннем свайго абавязку перад радзімай ідзе ў рады Чырвонай Арміі выдатная моладзь.

З калгаса «Шлях да сацыялізма» ў гэтым годзе ўходзяць 13 чалавек. Большасць іх — стаханаўцы сацыялістычных палёў. Прызыўнік Арцёмчык Іван Кірэевіч са сваімі бацькай і маці выпрацавалі ў мінулым годзе 1.300 працадзён; за 8 месяцаў гэтага года ён адзін ужо мае 230 працадзён.

— Мая мара збылася,—заявіў тав. Арцёмчык прызыўной камісіі. — Я прынят у артылерыю. Запэўняю, што буду чэсна вывучаць вайсковую справу. Калі спатрэбіцца, я за сваю айчыну — Саюз Совецкіх Сацыялістычных Рэспублік — гатоў аддаць жыццё.

Гэта — словы і думкі ўсіх прызыўнікоў — будучых выдатных стралкоў, пільных разведчыкаў, метких артылерыстаў, адважных танкістаў.

С. ШАРАМЕТ.

Радасць Паўла Дзядкова

БРАГІН. (Па тэлефону). Святочна выглядае прызыўны пункт Брагінскага райваенкамата. Кожны дзень на аўтамашынах, упрыгожаных лозунгамі і плакатамі, прыбываюць прызыўнікі 1920, 1921 годаў нараджэння. Усе бадзёрыя, радасныя, кожны жадае хутчэй стаць воінам РСЧА.

Прызыўнік 1920 года нараджэння Дзядкоў Павел хвалюецца: яму належыць ільгота па сямейнаму становішчу. Ён падыходзіць да стала прызыўной камісіі з заявай бацькоў, якія пішуць:

«Мы ведаем, што нашаму сыну прадастаўляецца ільгота. Мы просім, каб яго залічылі ў рады РСЧА. Няхай наш сын абараняе радзіму. Нам не патрэбна ніякай дапамога».

Просьба прызыўніка і яго бацькоў задавальняецца. Павел залічаецца ў бронетанкавую часць.

— Мара мая збылася, — гаворыць ён. — Я буду танкістам. Будучы трактарыстам, я заўсёды працаваў па-стаханаўску. Мой трактар не ведаў ніякіх паломак і прастояў. Цяпер я станаўлюся воінам РСЧА. Буду імкнуцца выдатна аўладаць складанай баявой тэхнікай.

А. КАЦУБА.

СЕСІЯ ЎСЕСАЮЗНАГА ІНСТЫТУТА ЭКСПЕРЫМЕНТАЛЬНАЙ МЕДЫЦЫНЫ ІМЕНІ ГОРКАГА Ў МІНСКУ

(Гутарка з дырэктарам Беларускага Інстытута фізіятэрапіі акадэмікам Д. А. Маркавым)

З 29 верасня па 3 кастрычніка ў Мінску адбудзецца выязная сесія Усесаюзнага інстытута экспериментальнай медыцыны імені М. Горкага (ВІЭМ), скліканая ў сувязі з 50-годдзем інстытута. Юбілейная сесія выклікае жывейшую цікавасць сярод медыцынскіх работнікаў БССР, бо ВІЭМ у нашым Саюзе з'яўляецца свайго роду медыцынскай акадэміяй. Усесаюзны інстытут экспериментальнай медыцыны стварыўся ў мэтах усебаковага вывучэння арганізма чалавека на аснове сучаснай тэорыі і практыкі медыцынскіх навук і для вышукання новых метадаў даследвання, лячэння і прафілактыкі на аснове навейшых дасягненняў у галіне біялогіі, хіміі, фізікі.

Мысль аб стварэнні інстытута па ўсебаковаму вывучэнню чалавека належыць вялікаму пролетарскаму пісьменніку А. М. Горкаму, які высунуў гэтую прапанову перад таварышам І. В. Сталіным. Па ініцыятыве таварыша Сталіна 7 кастрычніка 1932 года была склікана нарада, у якой прымалі ўдзел таварышы Сталін, Молатаў, Варашылаў, Горкі і віднейшыя вучоныя Саюза. 15 кастрычніка 1932 года Соўнарком СССР пастанавіў «рэарганізаваць інстытут экспериментальнай медыцыны ва Усесаюзны інстытут экспериментальнай медыцыны «ВІЭМ» пры Соўнаркоме СССР». Такім чынам, у 1932 годзе быў створан зусім новы тып навукова-даследчага інстытута.

На базе сваіх шматлікіх і абсталяваных па апошняму слову навукі лабараторый, філіялаў, клінік, ВІЭМ дабіўся вялікіх поспехаў у разнастайных галінах тэарэтычнай і практычнай медыцыны.

На сесіі віднейшыя вучоныя-медыкі СССР падзеляцца вынікамі сваіх апошніх [illegible] і даследаў. Сесія заслухае больш 30 дакладаў. Асноўная навуковая тэматыка сесіі прысвячаецца праблемам нервовай трофікі і інфекцый. У гэтым раздзеле вядучы даклад зробіць акадэмік А. Д. Сперанскі на тэму «Нервовыя механізмы інфекцыйнага працэса і сепсіс».

Вучэнне аб нервовай трофіцы, распрацоўваемае ўжо на працягу амаль дваццаці год акадэмікам Сперанскім, з'яўляецца арыгінальным развіццём ідэй вялікага вучонага І. П. Паўлава. Акадэмік Сперанскі абагуліў атрыманы ім і яго супрацоўнікамі вялізарны экспериментальны матэрыял па гэтай праблеме ў кнізе «Элементы пабудовы тэорыі медыцыны». Асноўныя палажэнні тэорыі Сперанскага аб ролі нервовай сістэмы ў механізме паталагічнага працэса выклікалі велізарнейшую цікавасць не толькі сярод тэарэтыкаў, але і шырокіх кругоў клініцыстаў. Гэтыя даныя прымусілі пераглядзець канцэпцыі ралу медыцынскіх дысцыплін і далі падставу для новай ацэнкі многіх участкаў агульнай і прыватнай паталогіі. Прапанаваныя на аснове вучэння Сперанскага новыя метады ўздзеяння на працэс развіцця хвароб шырока правяраюцца ў клініках і лячэбных установах Саюза. З гэтага пункту гледжання вялікую цікавасць прадстаўляе даклад заслужанага дзеяча навукі прафесара А. В. Вішнеўскага (Масква) — «Нервовая трофіка ў хірургіі».

Па пытанню нервовай трофікі таксама зробяць паведамленні акадэмік Маркаў, прафесары Цыпкін, Ларыёнаў, Падвысоцкая (Ленінград), Чукічэў (Масква), член-карэспандэнт Акадэміі навук СССР прафесар Грашчэнкаў (Масква).

Будзе заслухан даклад прафесара-ордэнаносца А. А. Вішнеўскага (Масква) аб прымяненні мясцовай анестэзіі і маслянабальзамічных павязак, у якім ён падзеліцца вопытам сваёй работы на фінляндскім фронце.

Удзельнікі сесіі заслухаюць рад дакладаў па інфекцыях (сезонныя энцэфаліты, вірусны грып, дызэнтэрыя, эпідэмічны цэрэбраспінальны менінгіт). З паведамленнямі, якія маюць вялікае тэарэтычнае і практычнае значэнне, выступяць акадэмік Паўлоўскі, прафесары Смарадзінцаў, Канчалоўскі, Чэцверыкоў, Паспелаў (Масква), Хазанаў (Віцебск), Леонаў, Мелкіх, Фрыд (Мінск), Гартох і Конікаў (Ленінград) і іншыя.

Работы ВІЭМ'а па таежнаму (вясенне-летняму) энцэфаліту прадстаўляюць велізарную цікавасць для ўрачоў, бо раскрываюць значэнне пераносчыкаў інфекцыі (пасбішчыя кляшчы) і даюць у рукі практыкуючага ўрача метад актыўнай тэрапіі (вакцыну).

У адносінах віруснага грыпа інстытутам таксама з поспехам распрацоўваюцца пытанні сываратачнага лячэння.

Нарэшце, з радам дакладаў па пытанню вывучэння тонкай будовы і функцый, галоўным чынам перыферычнай нервовай сістэмы, выступяць на сесіі акадэмік Гаусман, заслужаны дзеяч навукі Лаўрэнцеў (Масква), прафесары Голуб, Ветохін, Герке, Фірзон.

Удзельнікі сесіі таксама азнаёмяцца з работай клінік і лабараторый навукова-даследчых устаноў Мінска і зробяць рад дакладаў для грамадскасці.

***

Сесія адкрыецца 29 верасня, у 12 гадзін дня, у памяшканні Дзяржаўнага яўрэйскага тэатра БССР. На адкрыцці з дакладам аб задачах і рабоце Усесаюзнага інстытута экспериментальнай медыцыны выступіць дырэктар інстытута прафесар Н. І. Грашчэнкаў.

НЯЎХІЛЬНА ВЫКОНВАЦЬ УКАЗЫ АД 26 ЧЭРВЕНЯ І 10 ЛІПЕНЯ!

Аб нямэтазгоднасці трэцяй змены

Мінская абутковая фабрыка імені Кагановіча на працягу раду год у зімовы час пераводзілася на трохзменную работу. Гэтае мерапрыемства толькі прыносіла фабрыцы вялікія страты і пагаршала паказальнікі яе работы.

Як паказаў аналіз работы фабрыкі, у 1939 годзе на адной толькі сортнасці было згублена да 200 тысяч рублёў і, апрача таго недадана абутку больш чым 100 тыс. пар.

Аб перавагах работы на дзве змены гаворыць наступнае.

Калі пры рабоце ў тры змены (у 1 квартале 1939 г.) выпускалася ў сярэднім 8.750 пар абутку ў дзень пры 75,1 проц. першага сорту, то ў наступных двух кварталах пры рабоце ў дзве змены штодзённы выпуск абутку складаў да 9.900 пар пры 80,2 і 80,4 проц. першага сорту. Калі-ж у 4 квартале фабрыка зноў перайшла на тры змены, выпуск абутку знізіўся, і склаў 9.100 пар у дзень пры 73,6 проц. першага сорту, прычым у кастрычніку, г. зн. у першым месяцы пераходу на начную змену, першы сорт склаў толькі 68 проц.

Прычыны такога з'явішча наступныя:

Увядзенне начной змены павялічвае накладныя расходы на абслугоўванне рабочых начной змены, а таксама на ўтрыманне сталовай, складаў, рабочага памяшкання, на апаленне і, нарэшце, павялічвае расход электраэнергіі. Гэтыя затраты за зімовы сезон складаюць не менш 150 тыс. рублёў.

На фабрыцы ёсць каля 60 падросткаў і 40 работніц з грудзімі дзяцьмі, якім законам забаронена працаваць у начны час. Гэтых 100 чалавек пры пераходзе змены на начны час неабходна замяняць іншымі рабочымі.

Апрача таго з практыкі мінулага года мы ведаем, што ўвядзенне начной змены павялічвае процант нявыхадаў на работу па ўважлівых прычынах. Гэта выклікае рост звышчасовых работ.

Калі пры рабоце ў дзве змены — другім квартале — было адпрацавана звышчасова 7.878 чалавека-гадзін, то чацвертым квартале пры ўвядзенні начной змены колькасць звышчасовых работ павялічылася да 22.565 чалавека-гадзін.

Значна зніжаецца і прадукцыйнасць працы. У першым квартале пры начной змене на аднаго рабочага прыходзілася 6,88 пар абутку ў дзень, у другім квартале пры двухзменнай рабоце было выпушчана 7,92 пары абутку ў дзень на аднаго рабочага.

Можна было-б прывесці яшчэ рад доказаў і пералічыць падрабязна ўсе страты, якія фабрыка можа панесці з пераходам на трохзменную работу, але і гэтых даных статкова, каб пераканацца ў нямэтазгоднасці ўвядзення начной змены.

Наш калектыў, у сувязі з Указамі Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР ад 26 чэрвеня і ад 10 ліпеня 1940 г., перабудаваў сваю работу і паляпшае вытворчыя паказальнікі. За жнівень фабрыка выканала план на 95,6 проц. і выпускала 10.237 пар абутку ў дзень, іх 79,8 проц. першага сорту. За трэ дзекады верасня фабрыка выканала план на 103,5 проц., выпусціўшы ў сярэдн 11.279 пар у дзень, з іх 82,1 проц першага сорту.

Такім чынам, працуючы ў дзве змены фабрыка эканоміць сотні тысяч рубл дзяржаўных сродкаў, выконвае і нав перавыконвае вытворчыя паказальнікі.

Усё гэта даказвае нямэтазгоднасць на ной змены.

Г. М. ШЭЙНКЕР,
галоўны інжынер мінскай абуткова фабрыкі імені Кагановіча.

Вынікі работы па-новаму

Выкананне Указа Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР ад 26 чэрвеня дала бабруйскаму шпаларазнаму заводу новыя вялікія магчымасці для лепшай арганізацыі вытворчасці. У выніку ажыццяўлення Указа на заводзе палепшылася працоўная дысцыпліна, з кожным днём расце прадукцыйнасць працы.

Цыркуляршчык па распілоўцы гонтаў Фадзей Ульянаўскі за жнівень выканаў свой план на 114 проц., цыркуляршчык гарызантальнага станка Осіп Сарока выканаў сваё жнівеньскае заданне на 112,9 проц. Рабочы-шпалапёс т. Літвінаў даў 224 проц. нормы і зарабіў 1.088 рублёў.

Брыгада сартыроўшчыкаў шпал (брыгадзір Усцін Каняк) у колькасці 6 чалавек за жнівень выканала сваю норму на 214 проц.

Брыгада т. Разіонава ў колькасці 1 чалавек выканала сваё жнівеньскае заданне на 205 проц. На 174 проц. выканала сваё месячнае заданне брыгада Леон Лапухіна.

Рост прадукцыйнасці працы даў завод магчымасць выказаць жнівеньскі план на 143 проц. 10 верасня выканан план II квартала.

Калектыў завода абавязаўся завяршыць гадавы план па ўсіх паказальніках да снежня.

К. ГАЛЕЦКІ,
дырэктар Бабруйскага шпаларэзнага завода.

Узоры стаханаўскай работы

Сярод стаханаўцаў Мінскай пагрузачна-разгрузачнай канторы шырока разгарнулася сацыялістычнае спаборніцтва за дастойную сустрэчу XXIII гадавіны Кастрычніка. Брыгада пад'ёмнага крана ў саставе старшага машыніста тав. Максімчука і машыністаў тт. Івановіча і Паўловіча абавязалася выканаць месячны план да 25 верасня. Сваё слова брыгада стрымала, яна к гэтаму дню выканала заданне на 127,6 проц.

Брыгада пад'ёмнага крана, працуючая на станцыі «Красное знамя», у саставе старшага машыніста-комсамольца тав. Міцько і машыністаў тт. Гарбачэўскага і Гэтмана абавязалася выканаць верасневы план к 28 чыслу. Да 28 верасня яна дала 157,2 проц. задання.

Узоры высокай прадукцыйнасці працы паказвае брыгада грузчыкаў у саставе тт. Савіцкага (брыгадзір), Прэснякова, Герасімовіча і Пракопчыка. Ушчыльніўшы свой рабочы дзень, аддаўшы вытворчасці 480 мінут рабочага часу, брыгада 24 верасня выканала свой месячны план на 387 проц. Высокай прадукцыйнасці працы дабілася брыгада грузчыкаў Нікалая Хонскага. Месячны план ёю выканан на 366 проц.

Н. СТРЭЛЬЧАНКА.

Рэкорды стаханавак

ВІЦЕБСК, 27 верасня. (Кар. «Звязды»). На чулочна-трыкатажнай фабрыцы «КІМ» шырока разгарнулася сацыялістычнае спаборніцтва за дастойную сустрэчу XXIII гадавіны Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэволюцыі. Цэх спаборнічае з цэхам, змена са зменай, брыгада з брыгадай. Таксама шырока разгорнута індывідуальнае сацыялістычнае спаборніцтва.

Стаханаўцы фабрыкі з кожным днём усё больш павышаюць прадукцыйнасць працы. 26 верасня знатная стаханаўка швейна-кецельнага цэха, нялаўна ўзнагароджаная ордэнам Леніна, Тэкля Падскочава дабілася новага вялікага поспеху. За змену яна закетлявала 110 дзесяткаў дзіцячых чулкоў, замест новай нормы 58 дзесяткаў. На адзін дзесятак больш яе — 111 дзесяткаў выпрацавала яе сяброўка Яніна Дабравольская.

На працэсе кетлёўкі дзіцячых чулкоў такой высокай прадукцыйнасці працы яшчэ не бывала. У гэты дзень значна перавыканалі нормы таксама ордэнаноска т. Пучкова і іншыя стаханаўкі прадпрыемства.

27 верасня на фабрыцы адбыўся сход, на якім рабочыя віншавалі знатных стаханавак з высокапрадукцыйнай работай. Дырэктар фабрыкі, дэпутат Вярхоўнага Совета БССР т. Ханіна ў спецыяльным загадзе выказала стаханаўкам фабрыкі падзяку з занясеннем у працоўную кніжку.

Уборка кок-сагыза на тарфяных глебах

У пачатку кастрычніка ў калгасах Совецкай Беларусі пачнецца ўборка кок-сагыза. У мінулыя годы кок-сагыз убіралі пры дапамозе звычайнага плуга з наступнай выбаркай карэнняў з перавернутага пласта (як бульбы), або плугам са знятым адвалам, які падразаў пласт глебы на глыбіню 15—18 см., але амаль зусім не рыхліў яе.

Абодва гэтыя спосабы былі вельмі неўдасканалены, бо карэнні пераразаліся на меншай глыбіні, чым гэта патрэбна, а пры выбарцы абламліваліся бакавыя карэньчыкі. У выніку не менш 20—30 проц. ураджаю аставалася ў зямлі. Калгасы, якія хацелі ўбраць кок-сагыз без страт, капалі яго лапатамі ўручную, затрачваючы на гэта многа працы.

Інстытут балотнай гаспадаркі паставіў сабе задачу—дапамагчы калгасам рэспублікі ўбраць у гэтым годзе карэнні кок-сагыза без страт.

26 верасня на балотным вопытным полі інстытута ў Мінску было праведзена выпрабаванне двух простых корнекапальнікаў, прыстасаванага плуга (прапанаванага раней мной) і лапы, братоў Фадзеевых, змененай для работы ва ўмовах балотных глебаў механікам-канструктарам тав. Стаўскім.

Выпрабаванне праводзіў загадчык групы механізацыі Інстытута балотнай гаспадаркі інжынер Голікаў у прысутнасці старшага агранома рэспубліканскай канторы трэста «Саюзрасткаучук» тав. Пашкевіча.

Выпрабаванне паказала, што як прыстасаваны плуг, так і лапа братоў Фадзеевых даюць зусім здавальняючыя вынікі пры ўборцы карэнняў кок-сагыза. Пласт глебы рыхліцца на глыбіню не менш 25 см, прычым разеткі лісцяў астаюцца наверсе. Беручыся за гэтыя лісткі, лёгка выцягнуць карэнні з разрыхленай глебы. Страты пры такой уборцы мінімальныя.

Плуг можа прыстасаваць любы калгасны каваль.

Як гэта зрабіць? Бярэцца конны плуг, лепш з перадком, але абавязкова з вузкай стойкай і такі, у якога абедзве ручкі прымацаваны непасрэдна да градзіля. У яго аднімаецца адвал, а замест яго ставіцца другі, вельмі кароткі, з рыхлячай лапай унізе.

Для забеспячэння большай глыбіні рыхлення глебы пярэдняя частка градзіля плуга некалькі адгінаецца ўверх.

Змяненне лапы братоў Фадзеевых заключаецца ў павелічэнні шырыні ўзнімаючай планкі ў 2 разы і даўжыні яе ў паўтара раза з адначасовым павелічэннем вугла ўздыму. Такія лапа таксама дае добрыя вынікі на балотных глебах, прычым цягавае змаганне пры рабоце з ёю прыкметна меншае, чым пры рабоце прыстасаваным плугам.

Абедзве прылады могуць быць рэкамендаваны калгасам. Кожны калгасны каваль мае поўную магчымасць прыстасаваць у сабе 1—2 плугі для ўборкі карэнняў кок-сагыза.

Б. МЕШАЧОК,
загадчык групы кок-сагыза Інстытута балотнай гаспадаркі.